

КОНСПЕКТ

за конкурсен изпит за докторанти по професионално направление
3.5. Обществени комуникации и информационни науки

Медии и комуникации – Международна журналистика

2026/2027 г.

1. Международните отношения като обект на изследване. Равнища на анализ. Международна новина, чуждестранна новина – разграничаване. Национална, континентална (регионална), световна перспектива на международната новина.
2. Характеристики на периода на Студената война (1945–1989) и последиците от него във времето след 1989 г. – в света остават да се конкурират два модела на журналистика.
3. Създатели и източници на новини – специфики и взаимодействия. Географски, геополитически произход на новините. Ефектът Си Ен Ен.
4. Ограничения и противоречия на процеса на отразяване на международни и чуждестранни новини: ролята на „пазачите на информационния вход“; избирателно отразяване; предпочитане на събития и пренебрегване на проблеми. Причини за пренебрегването на проблеми.
5. Съвременният глобален информационен ред – опити за нормативно задаване на целите и реалност. Взаимоотношенията политика – медии/журналистика.
6. Войни, тероризъм и свобода на медиите. Търсенето на баланс между национална сигурност, свобода на словото и патриотизъм. Информационна война; хибридна война.
7. Международна журналистика в ситуация на постистина и дезинформация. Международна пропаганда.
8. Първи издания в Германия, Англия, Франция, Русия. Характеристика на културното, комуникационното пространство и рецепционните нагласи в отделните страни. Диференциация на медийната система - първи всекидневници, седмичници, списания, книги.
9. Журналистиката в Англия като елемент на гражданското общество. Борбата за информация от заседанията на парламента, "данъците върху знанието", раждането на "четвъртата власт". Вестник "Таймс" като издание - арбитър на нацията и обществото. Феноменът Би Би Си. Качествената и

таблоидната преса във Великобритания днес..

10. Журналистиката във Франция в края на XIX и началото на XX век. Скандалната журналистика в масовите издания и политическите разкрития - аферата с Панамския канал и аферата Драйфус. Системата на "трите стълба" - средство за ефективен политически, ценностен и стопански контрол. Регионална и парижка преса. Културна и философска периодика.
11. Журналистиката в Германия по време на Ваймарската република и нацизма. Методи и форми на нацистката пропаганда. Германската журналистика след обединението. "Шпигел", "Билд", "Ди цайт". Радио и ТВ центрове. Промени в законодателната уредба на електронните медии след 2 000 година.
12. Журналистиката в Русия и ОНД. Политически и бизнес издания. Телевизионната журналистика и ролята ѝ в предизборните кампании на Горбачов, Елцин, Путин.
13. Журналистиката в Италия и Испания. Политическа и спортна периодика. Ориана Фалачи, Еудженио Скалфари, Умберто Еко, Бепе Северино.
14. Журналистиката в САЩ след Втората световна война – журналистика с променени отговорности. Школата на интерпретативния репортаж. Аферите Уотъргейт, Иран – контри, Моника Люински и пресата. Разследваща, прецизна и нова журналистика. Доминиращи митологеми в американските медии.
15. Медиите като посредници за разбирането на политиката, икономиката, социалния живот, културата на съседите. Културна близост. Етноцентризъм.
16. Евроатлантическа интеграция на балканските държави. Актуално състояние и медийно отразяване (как медиите представят тези процеси, през какви перспективи и източници, на какво се дължи).
17. Балканите - „буре с барут“, балканизация. Причина за появата на тези етикети. Съвременно използване в политиката и медиите.
18. Балканските държави по времето на Студената война/социализма: ключови събития, стереотипни възгледи, утвърдени интерпретации. Присъствие в медиите.
19. Балканските държави след 1989 г.: ключови събития, стереотипни възгледи, утвърдени интерпретации за прехода. Присъствие в медиите.
20. Войните на Балканите от 1991 до 1999 г. и медиите.

Библиография

1. Балканите през първото десетилетие на XXI век. БАН, С., 2013.
2. Балканите през второто десетилетие на XXI век. БАН, С., 2015.

3. БАРБИЕ, Фредерик, Катрин Берто Лавенир. История на медиите (От Дидро до Интернет/) С., 2009.
4. БАУМАН, Зигмунт. Глобализацията. Последици за човека. С., 1999.
5. БЕК, Улрих. Що е глобализация? Заблудите на глобализма – отговорите на глобализацията. С., 2002.
6. БЖЕЖИНСКИ, Зб. Стратегическата визия. Америка и кризата на глобалната сила. С. 2012.
7. БЖЕЖИНСКИ, Зб. Втори шанс. Трима президенти и кризата на американската суперсила. С., 2007.
8. ВАИС, Морис. Международните отношения след 1945 г. С., 2004.
9. ВАЦОВ, Димитър, Мария НЕЙКОВА, Нели ОГНЯНОВА, Ралица КОВАЧЕВА. Дезинформацията: презареждане. Сборник с доклади от международната научна конференция „Дезинформацията: презареждане“, 20 октомври 2023 г., София: Университетско издателство "Св. Климент Охридски". <https://unipress.bg/dezinformatiya-prezarezh-dane>
10. ВАЦОВ, Димитър, Мария НЕЙКОВА, Нели ОГНЯНОВА, Ралица КОВАЧЕВА, Дезинформацията: Новите предизвикателства. Сборник с доклади от международна научна конференция, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2021.
11. ГАДИС, Джон Луис. Студената война. Нова история. С., 2007.
12. ГЛЕНИ, Миша. Балканите 1804-1999. С., 2004.
13. ДОУЪРТИ, Джеймс Е., Робърт Л. ПФАЛЦГРАФ младши. Теории за международните отношения. Общ преглед. С., 2004.
14. ЕКО, Умберто. Връща ли се часовникът назад. С., 2010.
15. ЗАКАРАЯ, Фарид. От богатство към могъщество. Необикновеният произход на световната роля на Америка. С., 2001.
16. ЗНЕПОЛСКИ, Ивайло. Новата преса и преходът. Трудното конституиране на четвъртата власт. С., 1997.
17. ИЛЧЕВ, Иван. Родината ми – права или не. Външнополитическата пропаганда на балканските страни. 1821-1923. С., 2006.
18. ЙЕЛАВИЧ, Барбара. История на Балканите – XVIII-XIX в. (т. 1) и XX в. (т. 2). ИК АМАТ-АХ, С. 2003.
19. КИРИЛОВ, Светлозар Кирилов, Пропаганда и дезинформация във войната между Русия и Украйна. Журналистика, ценности, свят. Юбилеен сборник в чест на проф. д-р Мария Нейкова. Ралица Ковачева, Жана Попова, Вяра Ангелова, Снежана Попова (ред.). Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 173-184.
20. КИСИНДЖЪР, Хенри. Световен ред. С., 2015.

21. КОВАЧЕВА, Ралица. Новините от света. За смисъла и ползите от международната журналистика. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2020.
22. КОВАЧЕВА, Ралица. Бойно поле Украйна: "Новият световен ред" на Русия. Журналистика, ценности, свят. Юбилеен сборник в чест на проф. д-р Мария Нейкова. Ралица Ковачева, Жана Попова, Вяра Ангелова, Снежана Попова (ред.). Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2022, 185-196.
23. КОВАЧЕВА, Ралица. Хибридната война: политическа употреба и медийна репрезентация. Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация, том 26. София: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2019, 153-176.
24. КОВАЧЕВА, Ралица. Център и периферия на европеизираните публични сфери. София: Сиела, 2017.
25. ЛОРИ, Б. Балканска Европа от 1945 до наши дни. С., 2005.
26. ЛУЛИ, Джак. Новини на деня, вечни истории. Митологичната роля на журналистиката. С., 2003.
27. НАПОЛЕОНИ, Лорета. Ислямска държава и преначертаването на Близкия изток. С., 2014.
28. НЕЙКОВА, Мария. Пресечна точка. С., 2003.
29. НЕЙКОВА, М. Войната срещу Ирак, политиката и медиите. История с продължение. В: - Радио, разказ, реч. Юбилеен сборник в чест на проф. д-р Снежана Попова. С., 2014.
30. НЕЙКОВА, Мария, Журналистика в свят на нулево доверие (Международна журналистика и пропаганда). Критика и хуманизъм, кн.58, бр. 1, 2023, 9-21.
31. НЕЙКОВА, Мария, Ралица КОВАЧЕВА. Медиатизираното измерение на външната политика. С., 2018 г.
32. НЕЙКОВА, Мария. Монолог или диалог? Противоречивият свят в обектива на глобалните телевизии. С., 2016.
33. ОСТРОВСКИ, Аркадий. Русия – от Горбачов до Путин. С., 2016.
34. ПЕТРОВ, Милко, Мария Попова, Мария Вазински. Медиите в Европа С., 2012. Също в : www.newmedia21.eu.
35. ПЕТРОВ, Милко. Америка – социалният тропик. Социум и медии на САЩ от Пулицър до Мърдок. С., 2011.
36. Популизмите. Под редакцията на Жан-Пиер Риу. С., 2011.
37. Преплетените истории на Балканите. Национални идеологии и езикови политики, т.1, 2, 3, 4. НБУ, С., 2013-2019.
38. РОТ, Филип. Изобретяването на Европа. От Европа на Жан Моне до Европейския съюз. С., 2008.

39. САИД, Едуард. Отразяването на исляма. Как медиите и експертите определят нашето виждане за останалата част от света. С., 2002.
40. СУЛЕ, Жан-Франсоа. История на Източна Европа от Втората световна война до наши дни. Лира принт, С., 2007.
41. ТИЕС, Ан-Мари, Създаването на националните идентичности. Европа XVIII- XIX век. С., 2011.
42. ТОДОРОВ, Цветан. Новият световен безпорядък. Размисли на един европейец. С., 2003.
43. УЛФ, Ленърд. Изобретяването на Източна Европа. Картата на цивилизацията в съзнанието на Просвещението. С., 2004.
44. ФАЛАЧИ, Ориана. Силата на разума. С., 2009.
45. ХЪНТИНГТЪН, Самюъл. Кои сме ние? Предизвикателствата пред националната идентичност на Америка. С., 2005.
46. ХЬОШ, Едгар. История на балканските страни, ЛИК, С. 1998.